

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Motto: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

VI. ARG.

STOCKHOLM, 1 APRIL 1917.

Nr 7.

Hela folket?

Den daggröning, som nu sprider sitt ljus över ett stort land, så länge sänkt i förtryckets mörker och nöd, har varit efterlängtat av ett helt folk i ångest och spänning, och ej minst ha Rysslands kvinnor lidit av sin vanmakt som medansvariga i nationens öde. Trofast och hängivet ha de stått vid männens sida i kampen för frihet och människorätt.

Om Rysslands fängelsehålor och Sibiriens stepper hade ordets makt, skulle de kunna förtälja samma historia om kvinnors som mäns martyrskap — kanske ännu ohyggligare för de förra.

Skall det nya tidsskede, som på revolutionens stormvind brutit in för det ryska folket och sopat förtrycket över bord, nå även kvinnorna? Skall det i det nya partiets manifest så ofta förekommande uttrycket "hela folket" verkligen också avse detta, eller hör det till dessa "ordens komedier" som i livet — och ej minst i politiken — driva sin grymma lek?

Det finns i Rysslands politiska historia under krigsåren vissa tecken, som tyda på att kvinnosaken där som i de andra krigförande länderna varit underkastad den stora förvandlingens lag. Ett sådant tecken är det förslag som nyligen inlämnats till duman av dåvarande inrikesministeriet om kommunal rösträtt åt kvinnor — men icke valbarhet. Den senare inskränkningen väckte på många håll kraftig opposition bland männen. Semstvon i Jaroslav föreslog att kvinnor skulle vara valbara till distriktsstyrelserna. I motiveringen härför påpekas den officiella statistiken, som visar av vilken oerhörd vikt för landet kvinnoarbetet är — sålunda har inom lantbruket den kvinnliga arbetskraften ökat med 30 procent, under det att den manliga minskats i samma proportion. Det är nödvändigt, framhåller Semstvon, icke endast ur rättvisans synpunkt, utan även ur synpunkten av hela landets välfärd att kvinnorna skola hava sin fulla del i kontrollen och administrationen av samhällets angelägenheter.

Och vad som i det klerikala Ryssland är ännu mera ägnat att förvåna och

Man talar så mycket om nya uppgifter för det inre statslivet efter kriget. Kvinnorna måste taga del i detta inre byggnadsarbete. Ätt hos dem väcka en stark rätts- och ansvarskänsla måste uppfattas som en plikt av alla, som ha folkets och statens väl om hjärtat. Särskilt måste det kännas som en plikt av kvinnor i ledande ställning.

Minna Cauér.

som nogsamt vittnar om den ändrade ställning kvinnosaken nu intager är att biskopen av Krasnovarsk, Nikon, medlem av den upplösta kejsarliga duman, har sanktionerat kvinnors tillträde till kommunalstyrelser.

Dessa synpunkter av rättvisa och statsnytta ifråga om kvinnornas medborgarskap, som gjort sig gällande under en tidpunkt, då reaktionen ännu satt vid styret, kan man ej gärna förutsätta skola glömmas i en grundlag, skriven av folkviljan. Den grundlag, som, enligt manifestet, "skall tillförsäkra hela folket frihetens och jämlikhetens oföränderliga rättigheter och underlätta möjligheten för alla medborgare att fritt göra gällande sina andliga krafter i skapande arbete för landets väl".

Är det möjligt av en på sådana principer byggd regering att utesluta halva folket från medborgarrätt? — Det har visserligen hänt förut, men ett och ett kvarts sekel skall väl ha fört mänskligheten närmare frihets- och jämlikhetsidealet.

Vi tro icke att det är möjligt.

Äterigen stå då Sveriges kvinnor inför den numera icke så ovanliga situationen att på samma gång de med uppriktig glädje lyckönska sina systrar i utlandet till den vunna segern, känna de i sitt innersta en tagg, som stinger så som endast förödmjukelse och orättvisa kunna göra.

Det hette förr, men det förefaller nästan, som om det gamla axiomat vore bortglömt, sedan det kan tillämpas på politiska förhållanden, att "kvinnans ställning i ett land är säkraste tecknet på dess kultur".

I vilket förhållande kommer då kul-

Nya segrar i Nordamerika.

Ett telegram från Mrs Chapman Catt till redaktionen av The Common Cause meddelar de glädjande nyheterna, att kvinnorna i Ohio, Nord-Dakota och Indiana erhållit rösträtt till presidentval. Ohio är en av de östligaste staterna, som i fråga om rösträtt varit en av de mörka punkterna, men även östern är underkastad utvecklingens lag. Även kommer underrättelse att lagförslaget om kvinnorösträtt gått igenom i andra läsningen i den canadensiska provinsen Ontarios parlament.

Mrs Chapman Catt har från presidenten Wilson mottagit ett telegram av följande lydelse: Tillåt mig att såväl till Er och Er organisation som till Nord-Dakotas kvinnor frambara mina bästa välönskningar med anledning av det förslag om rätt för kvinnor att rösta vid presidentval, som nu gått igenom. Som Ni vet, hyser jag ett varmt intresse för kvinnorösträtts utbredning, och jag anser att man bör hälsa med glädje varje framsteg i den riktningen.

Våra landvinningar.

Nya F. K. P. R. äro bildade i Nora, Köpmanholmen och Sprängsviken i Västernorrlands län efter föredrag av fröken Emma Aulin. Köpmanholmens F. K. P. R. består av 24 medlemmar, därav 4 män och dess ordförande är hr Artur Lundgren. I Sprängsvikens F. K. P. R., som räknar 26 medlemmar, är fröken Beda Buréus ordförande.

turlandet Sverige att efter denna måttstock stå till barbarlandet Ryssland?

Jämförelsen tvingar sig obarmhärtigt fram — och svaret är mycket bitert för den, som älskar sitt land och vill se det som det yppersta i mänsklig kultur på rättfärdighetens säkra grundval.

Marsvalet.

Med de senaste årens rubbningar av livets ostörda gång har kommunen ryckt oss mycket närmare in på livet. Förr kunde vi tillåta oss lyxen att glömma den under de smärtfria perioderna mellan skatteterminerna. Nu märka vi dess mer eller mindre faderliga hand ständigt över oss, nu bli dess omsorger ständigt alltmer nödvändiga, dess missgrepp, dess eventuella partiskhet eller världslosande allt mera ödesdigra. Det är därför fullkomligt ologiskt, att valmännens intresse för de nu avslutade stadsfullmäktigvalen i huvudstaden varit mindre i stort sett än vid senaste val. Det borde i stället nu ha varit större.

Det står oss icke i skrivande stund till buds någon statistik över kvinnornas deltagande i valen, men man kan redan nu säga att åtminstone där det gällt kvinnliga kandidater, vilkas inval stått inom möjligheternas gräns, de visat ett starkt intresse och mycket flitigt vandrat upp till valurnan. Sålunda var kvinnornas deltagande i fjärde kretsen, där fru Broomé stod under omval och fru Gertrud Törnell stod på högerlistan, så påfallande livligt, att funktionärerna pustade över alla dessa kvinnor med sina 1, 2, 3, 4 röster, som infunno sig med sina sedlar.

Det är ju givet, att den graderade skalan ofantligt minskar kvinnornas möjligheter vid de kommunala valen, men icke minst valutgången i denna fjärde krets torde visa, att om det också kan gå ända till 40 valkvinnor på en enda kapitalist liksom 19 skraddare på ett pund, så ha kvinnorna dock, när de sätta till sin mängd, utsikter att öva inflytande på valen.

Tyvärr ha de ännu alltför mycken kommunal likgiltighet att försona. Många husmödrar använda hellre en timma på att klaga t. ex. över mjölkbolaget än på att gå upp och rösta för en bättre mjölkordning, dock ser det ut som om sammanhanget mellan kommunens beslut och deras dagliga strid för livets nödort, allt mer skulle gå upp för kvinnorna. Det gäller här samma tankeprocedur, som föregår på nyttfödelser till rösträttskvinna.

Det kvinnliga elementet i stadsfullmäktige har genom dessa val undergått en del omvandlingar. Kvinnorna ha efter kampanjens slut att anteckna både vinster och förluster. Oberörda av marsvalen ha varit 2 kvinnliga stadsfullmäktige, fröknarna Stina Quint och Bertha Wellin (moderata). Fröken Alma Hedin, vars mandat löpte ut, avsåg sig förnyat uppdrag, något som är att beklaga, då hon visat sig äga en

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad.

Redaktör: GURLI HERTZMAN-ERICSON.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan 1

Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/8—1/4.
Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.
Rikstel. 8600. Allm. tel. 147 29.
Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:
Pris för 1917 Kr. 1:35.
Lösennummer 6 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 2 kr. i postanvisning till tidningens expedition.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

6 Lästmakaregatan 1, Stockholm

Allm. tel. 147 29. Rikstel. 8600.

Öppen vardagar kl. 1/2 1—1/2 5 e. m.

L. K. P. R:s sekreterare träffas personligen kl. 1—3 e. m.

självständig uppfattning och mod att uttala den oberoende av partivång. Under omval stodo fru Emilia Broomé på de frisinnades lista samt fröknarna Anna Lindhagen och Anna Johansson på socialdemokraternas.

Det stod en ganska hård kamp om fru Broomé, enär valutgången i andra kretsar visat att det andra namnet på den frisinnade listan kunde vara hotat. Men nödvändigheten att bevara åt stadsfullmäktige en så eminent dugande kraft som fru Broomé stod så klar för kvinnorna, att partihänsynen icke förmådde hindra kvinnor ur skilda partier att arbeta för hennes omval. Man bör hoppas att denna första sats till kommunalpolitiskt samarbete mellan kvinnorna i huvudstaden blir fullföljd och utvidgad i framtiden.

Att Anna Lindhagen skulle falla igenom vid detta val var en stor överraskning och misrräkning. Någon särskild aktion för att trygga hennes återval hade icke satts i gång, därför att platsen icke ansågs hotad. Försöket att i sista stund placera henne i femte kretsen misslyckades tyvärr också. Hennes försvinnande ur stadsfullmäktige måste på det djupaste beklagas. Få stadsfullmäktige ha hennes kulturgenomträngda kärlek till staden såsom ett levande väsen; hennes arbete för behållandet av dess gamla skönhetsvärden och skapande av nya har redan burit frukter och var en väl behövlig motiv mot all den estetiska likgiltigheten och de krassa nyttighetsynpunkterna. För detta hennes arbete och för mycket annat är det att hoppas, att hennes parti begagnar sig av första tillfälle att återinsätta henne på den plats, dit hon hör.

De två nyvalda stadsfullmäktige äro båda moderata: fru Gertrud Törnell och fröken Laura Netzell. Dessa nya krafter ha genom sitt sociala arbete så väl speciminerat sig för den uppgift de nu gå att ta på sig, att kvinnorna ha anledning tro att den kvinnliga stadsfullmäktigegruppen i dem får en god förstärkning.

Kommunala uppdrag.

Till ledamot i Eda sockens fattigvårdsstyrelse och tillsyningsman för socknens ålderdomshem har valts hemmansägaren fru Karin Hagberg i Tälle.

I Sölvesborgs livsmedelsnämnds hjälpkommitté äro invalda folkskollärarinnan Ebba Hultquist och fru Jenny Danielsson.

L. K. P. R:s årsberättelse är nu utkommen och kan rekvireras från Rösträttsbyrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Fernqvists Kappaffär

33 Drottninggatan 33
n. b. och 1 tr. upp

Stort lager av in- o. utländska nyheter
i alla slags

DAMKAPPOR, DRÄKTER & KJOLAR

till billiga bestämda priser. Obs! Beställningsavdelning.
Vid uppvisande av medlemskort i F. K. P. R. lämnas 5 % rabatt.

Kvinnliga motionärer i Stockholms stadfullmäktige.

Vid Stockholms stadsfullmäktiges sammanträde den 19 mars väcktes av fröken Anna Lindhagen 4 olika motioner, den första gällande Bebyggandet av lantegendomarna med särskilda bestämmelser angående byggnadskvarterens användande inom vissa delar av Brännkyrka och Bromma, så avfattade att de möjliggöra, dels ett och annat boningshus förläggande i gatulinjen, dels uppkomsten av mindre uthuslängor och ett lämpligt införande av tät hägnad kring tomten eller del därav.

Den andra motionen avser Naturskyddet kring Stockholm och däri påyrkas, att renhållningen inom Stockholms stads lantegendomars skogs- och hagmark skall verkställas så effektivt som möjligt och att lämpligt formulerade anslag angående bättre skydd skola uppsättas. Vidare påyrkas att utredning blir verkställd på vad sätt och till vad utsträckning dels förbud inom Stockholms stad skall kunna införas för saluhållning av växter plockade med rot, dels angående förbud för blomsterplockning inom vissa, till naturparker avsatta partier av stadens hag-, ängs- eller skogsmark, dels rörande fridlysning av vissa sällsyntare blommor.

Den tredje motionen gäller Anstalter för mindre arbetsföra samt ålderdomshem av hemtrevlig typ för orkeslösa gamla.

Till slut väckte fröken Lindhagen motion om Bättre förhållanden vid Slussen särskilt med hänsyn till trafikstockningen och önskvärdenheten av slussbroarnas breddning.

Fru Emilia Broomé väckte vid samma tillfälle två motioner, den ena rörande Ordnanandet av Klara sjös omgivning och den andra om att personal i stadens tjänst skall få ledighet under sommaren för potatisodling.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde förekom även behandlingen av ett av Beredningsutskottet tillstyrkt dyrtidstillägg av 100 kr. för lärarinnor vid privata skolor. I debatten framhöll fröken Stina Quint dyrtidens tryck och att 100 kr. nu ej alls är detsamma, som när denna hjälp begärdes samt yrkade på de anförda beloppens fördubblande. Fru Broomé och fröken Hedin understödde fröken Quints förslag, varpå detta bifölls utan votering.

Kvinnorna och statskommissionerna.

Det har länge varit ett önskemål att kvinnorna skulle få ta aktiv del i de svåra och viktiga livsmedelsfrågornas behandling, eftersom livsmedelspolitiken på det djupaste berör de tusentals hemmens intressen. Hittills har dock endast en kvinna funnits inom det s. k. livsmedelsrådet, nämligen fröken Hilja Carlberg, Svenska hems föreståndarinna. Nu ha emellertid statens livsmedelskommission och folkhushållningskommissionen i de delar av deras verksamhet, där sakkunskap särskilt på det kvinnliga arbetsområdet är erforderlig, beslutat att tillkalla ett antal kvinnliga sakkunniga. De därtill

Skydd åt ensamboende lärarinnor.

Glädjande nog ha de kraftiga yrkanden, som gjorts att skydd måtte beredas ensamboende lärarinnor, redan lett till vissa åtgärder. I januari detta år utsände folkskoleöverstyrelsen till skolråden, skolrådsordförandena samt folkskoleinspektörerna i riket cirkulärskrivelser, där frågan utförligt behandlas och alternativa eller samverkande åtgärder diskuteras; folkskoleöverstyrelsen väddar till vederbörande att snarast möjligt vidtaga erforderliga åtgärder för behövliga förbättringars åstadkommande. Sedermera har Kungl. Maj:t utfärdat en kungörelse om ändrad lydelse av vissa paragrafer i folkskolestadgan. Ut i ändringarna ingå föreskrifter om att "skolrådet skall låta sig särskilt angeläget vara, att trygghet beredes ensamt boende lärarinna", att "lärarebostad skall lämna trygghet åt innehavaren" och att skolbyggnad bör, såvitt ske kan, "uppföras inom bebyggt område eller i omedelbar närhet av sådant"; vidare innehålla de ett åläggande för skolrådet att underställa statens folkskoleinspektör förslag till nya skolbyggnader vare sig de äro avsedda till direkt skoländamål eller till lärarebostad.

Kungl. Maj:t och folkskoleöverstyrelsen ha således med erkännansvärd snabbhet vidtagit de åtgärder, till vilka de äga befogenhet. Därmed äro i stort sett de önskemål uppfyllda, vilka framställas uti den del av de 10 kvinnoförningarnas petition, som framlämnats till Kungl. Maj:t genom ecklesiastikdepartementet. Petitionen innehåller emellertid även en andra del, nämligen den skrivelse, som framlämnats till Kungl. Maj:t genom justitiedepartementet, i vilken skrivelse hemställan göres om framläggande till 1917 års riksdag av förslag till lagtillägg och lagändringar innebärande införande av utvidgade möjligheter att tvinga kommun att fullgöra sina förpliktelser i berörda avseende samt införande i vissa fall av kommuns ersättningsskyldighet och åtalrätt.

Med kännedom om åtskilliga kommuners synnerligen stora obenägenhet att tillfyllestgörande vårda sig om skolan och dess personal måste man utan tvivel anse det nödvändigt att i lagar och förordningar inryckas bestämmelser, som otvetydigt möjliggöra vidtagande av rättsliga åtgärder gent emot kommun som treskas. Kvinnorna måste därför framhärda i sitt krav på dylika lagar och förordningar.

utsedda äro, förutom fröken Carlberg, fru Anna Carlsson, född Lindskog, Stockholm, fröken Sigrid Göransson, Sandviken, yrkesinspektören fröken Kerstin Hesselgren, fru Agnes Ingelman och föreståndarinnan för högre lärarinneseminarierets hushållsskola, fröken Ingeborg Walin, samtliga i Stockholm, samt fru Märtha Silfverhielm, Katrinedal, Bålsta.

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover i landsorten skänkas gratis o. franco.

Hanna Andersson †.

Återigen ha vi kvinnor gjort en oersättlig förlust. När jag kallar Hanna Andersson oersättlig, tänker jag inte på henne som den trofasta rösträttskvinna, vilken var med om att skapa vår första F. K. P. R., inte heller på den framstående lärarinnan, pedagogen och bibliotekarien med de stora förtroendeuppdragen — jag tänker främst på det rika, givande hjärtat, som utstrålade en så sällsynt och välgörande värme.

Den som besökte Kvinnoklubben, där hon var ordförande sedan 25 år, måste få ett starkt intryck av Hanna Anderssons förmåga att sprida godhet, harmoni och glädje omkring sig. Hennes blida personlighet var så moderlig, att man kände sig som i ett lyckligt hem, när man trätt innanför Kvinnoklubbens tröskel. Och i de där ofta förekommande diskussionerna kunde man erfara hennes välsignat lugnande inflytande, om vågorna tenderade att resa sig.

Ingen har väl hört henne förivras eller förgå sig. Hennes ordförandeskap gav trygghet, därför att hon var så klok, så klar och så varm och förstående. Hon appellerade till det bästa i människorna, och såg på dem med kärleksfull blick.

I denna hårda tid, när allt inom oss hotar att bli till sten, då var det oskattbart att möta en människa med så mycket hjärta i bröstet och med så flammande tro och hopp, att hon kunde dela med sig åt andra. I hennes närhet blev man mer god, mer glad, mer lycklig.

Häri ligger Hanna Anderssons omistlighet. Hon gav bröd i stället för stenar, och hon skänkte vad vi behöva mest av allt — tro, hopp och kärlek.

Ann Margret Holmgren.

Jutta Bojsen Möller

en av den danska kvinnorösträttsrörelsens veteraner, fyller i dagarna 80 år, och från hela Danmark strömmar henne till mötes den kärlek och tacksamhet, som kvinnorna hysa för sin rörelses oldmor. Det var år 1894, som Jutta Bojsen Möller mottog ordförandeskapet i Dansk Kvindesamfund, och hennes gärning blev att smälta den köld, som över allt mötte kvinnoströmmen och dess strävan. Hon hade då, liksom ännu, den eld i ögat och den hjärtats entusiasm och värme, som kan besegra de klenetrogna, och hon gick modigt till storms mot de gamla vaneföreställningarna och de behärda dogmerna. Jutta Bojsen Möller spred glädjen med sig vart hon kom, och den verkade som solskens på den frusna mullen.

Ett starkt uttryck för kvinnornas känslor ger Kvinden og Samfundet, som skriver: "Den dag Jutta Bojsen Möller icke instämmer i morgonsången på vårt landsmöte, den dag hon inte träder in i samlingssalen och med sitt strålande leende hälsar medlemmarna från landsbygden välkomna, den dag det ljuder över landet, att hon icke mera finns ibland oss, den dagen kommer det att kännas kallt och tungt i Dansk Kvindesamfund, som när ett moln går över solen, och allt kommer att bli förunderligt tyst." Men ännu hoppas vi med Danmarks kvinnor, att den dagen ännu skall vara långt avlägsen, och att fru Jutta Bojsen Möller i rikt mått får skörda frukterna av ett långt livs välsignelsebringande arbete.

Ryssland under omvälvningen.

Fredagen den 23 mars drogo talrika processioner av rösträttskvinnor, organiserade av kvinnoföreningarna genom gatorna i Petrograd och demonstrerade för politisk rösträtt.

Vid ett av stadsfullmäktige i Petrograd hållet sammanträde ha för första gången kvinnliga medlemmar invalts i flera kommittéer.

Elegant
 kemiskt tvättad och prässad blir Eder kostym, klänning, kappa eller överrock, om densamma insändes till
 Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A. B.
 GÖTEBORG

Skepp som mötas...

Ett par ord med fru Nico Hambro.

De som bo i Stockholm ha icke kunnat undgå att det senaste året lägga märke till en stor förändring i stadens yttre karaktär. Det är främlingsströmmen, som vållat detta, spillrorna från det stora skeppsbrottet, som flutit i land vid våra kuster och med dem allt det jäkt och all den oro, som följa de främmande elementen. Omsättningen av penningar, förvärvsbegäret och spekulationsfebern har satt sin prägel på det moderna Stockholm, och invasionen har varit till mera skada än gagn. Men så finns det bland massan av lyckosökare och penningmän en och annan stilla och försynt personlighet, som man endast sällan möter i gatuvimlet, men som sätter en viss prägel på sin omgivning och motverkar den alltmer tilltagande banaliseringen.

En av dessa är fru Nico Hambro, som fått sitt hem i Bergen och ett värdefullt bibliotek härjat av den stora eldsvådan, och nu i sällskap med sin dotter gästar huvudstaden.

Fru Hambro kan uppdraga många jämförelser mellan Stockholm och Kristiania, ty även där har guldfloren svämmat över, försämrat befolkningen och skapat lika många nya som snart frågående värden. Det gäller mer än någonsin för dem, som hysa idealer, att hålla fast vid dem och inte ryckas med i den virvel, som redan sugit så många till botten.

Fru Hambro är sedan oktober månad förliden år ordförande i Norske Kvinders Nationalråd, den befattning, som under en lång följd av år innehades av Gina Krog. Vid ett samtal, som fru Hambro beviljade oss, berättade hon åtskilligt om detta Nationalråd, som torde ha sitt intresse för svenska rösträtt-kvinnor. Rådet är nämligen det sammanhållande bandet mellan kvinnor av olika partifärg, samhällsklass och åskådning, det rymmer inom sig alla slags organisationer och föreningar, och dess bärande tanke är hävdan-

det av kvinnornas intressen. Man kan också betrakta den som en kanal, genom vilken de olika föreningarna söka att bära fram sina syften. Norske Kvinders Nationalråd arbetar fullkomligt opolitiskt och sätter som sitt mål att höja kvinnans ställning i stat och samhälle. Då rådet företer en sådan mängd heterogena element, måste naturligtvis ett stort ansvar vila på dess ordförande och stora krav ställas på hennes egenskaper av organisatorer.

Det är också genom sin organisation Nationalrådet har sin styrka. Det består av lokalaråd i landsorten, till antalet omkring 50, och vart och ett av dessa lokalaråd har 2 representanter i Nationalrådet. Landsmöten hållas vartannat eller vart tredje år, och bland de frågor, som under sista landsmötet upptogs till behandling, kunna nämnas: Barnmorskornas ställning och utbildning, Försörjningsplikten mot barn, Kvinnan i kampen för tillvaron samt Den husliga utbildningen för flickor efter skolåldern. Såsom härav framgår, är det ungefär samma frågor, vilka för närvarande äro brännande i Sverige, men de norska kvinnorna ha större utsikt än vi att få sina önskemål beaktade, ty de ha, vad vi ännu sakna, den politiska rösträtten.

— Men ännu ingen kvinna i stortintaget, tillade vi, milt förebrående.

Fru Hambro skakade på huvudet.

— Nej tyvärr, och inte heller någon utsikt att vi får det, så länge vi har enmansvalkretsar. Männerna kommer aldrig att samlas kring i kvinnlig representant. Men ni måste förstå, att rösträtten i alla fall ger kvinnorna en helt annan ställning än förr. Nu räknar man med dem, och det händer inte sällan att höga vederbörande, om proposition framlagts rörande något lagförslag, som angår kvinnor, sänder denna till Nationalrådet för att låta kvinnorna avge sitt betänkande.

— Anser fru Hambro att rösträtten utövat ett stort inflytande på kvinnornas själva?

— Ja säkert. Naturligtvis finns det ännu de, som är likgiltiga, framåtskridandet går tyvärr så långsamt, men på det hela taget anser jag, att kvinnornas ansvar växt med rättigheterna. De var ju ganska oförberedda, när de fick rösträtt, men Nationalrådet fungerade och hjälpte dem utåt till rätta, med det rent mekaniska arbetet, och inåt sökte

Alla vägar bära till Rom.

Den kontakt vi numera ha med varandra inskränker sig till en nick på gatan och högst sällan något sammanträffande, ännu mindre tankeutbyte, men vid varje möte står alltid i blixtbelysning för mig de lyckliga dagar, då vi som goda lekkamrater tumlade om i en härlig gammal trädgård och på en dit hörande grön äng, som för minnet står i ständig sommarfärgning. Sedan skildes våra vägar, och hennes gick täm, ligen jämn i det gamla konservativa hemmets hägn, där åsikterna om kvinnans bestämelse voro rotade i två gamla östgöta-, bonde- och prästsläkter. Så mycken avvikelse tilläts dock, att hon — under väntan på giftermålet — fick söka sig in i ett statens verk, och hennes avlöning blev sedan ett icke föraktat plus i familjens hushållskassa.

Det gick som i sagan, *han* kom i rätta tid, och hon steg i sitt lugna tempo in över tröskeln till det nya hemmet, där hennes nedärva livsåskådning väl stämde överens med makens, den rättrogn ämbetsmannens.

En sak stod dock klar för henne, hon tålde ingen inblandning i de husliga angelägenheterna, och hennes vilja respekterades av vederbörande, då det aldrig skulle fallit henne in att ens av nyfikenhet intränga sig för vare sig hans arbetsområde eller för de förtroendeuppdrag, som ganska rikligt tilldelades honom.

En gång vågade jag mig verkligen fram med en liten häntydning om rösträttsfrågans betydelse, men fann — som jag förmodat — en fullfjädrad anti, som stod orubblig till och med inför argumentet att hon som mor hade förpliktelser härvidlag. Hon var således hopplös.

det genom upplysning väcka det slumrande, sociala samvetet. Vi söker även framhålla, att det är ett oerhört ansvar kvinnorna påtar sig genom att stå som passiva åskådare, och oftast lystar de till oss. Men mer upplysning behövs, och till upplysning behövs pengar.

Detta sista med en sorgmodigt humoristisk blick, vars uttryck vi väl förstå att tolka. I vilken rörelse gör sig inte bristen på penningmedel kännbar? Men till en del kunna de ersättas med det personliga inflytandet, och de, som komma inom fru Nico Hambros blida, men ändå fasta kvinnlighets inflytande, kunna inte undgå att få en stark väckelse till socialt ansvar och sociala förpliktelser.

G. H. E.

PHOSPHOR-ENERGON-PILLER
 FORORDAS AV LAKARE
 vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.
 SÄLJES ENDAST I APOTEK
 A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
 Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

För några dagar sedan träffades vi helt oförmodat hos en gemensam ungdomsvän — en rösträttskvinna. Vi hade alla tre den dagen deklarerat vårt mjöl- och brödförråd och jag frågade, mera för att säga något än av intresse: hur mycket deklarerade du för, Eva?

Till min förvåning var hennes indolens som bortbläst och det kom en riktig svada, med äkta harm i tonen.

— Jag! Jag fick ju inte deklarerat! Och ändå hade jag verkligen satt mig in i frågan och visste precis dess innebörd, och så, när jag väl fyllt i deklarationsblanketten, så ropar Ivar — Eva du skriver väl inte under? — Jo, naturligtvis, varför inte? — Kära barn, du är ju inte myndig, vet du ej att jag är din målsman?

— Inte myndig, inflikade jag misstroget, och hon gick genast i fällan.

— Nej, kan du tänka dig, och därför gällde ej mitt namn, utan det skulle vara Ivars, — han som aldrig varit med sin fot i vårt skafferi och som det inte alls ligger för att gå och snoka i mjölpåsar.

Min ton var nu en annan.

— Eva lilla, det är ju så du tycker det skall vara — du anser ju, att allting är så innerligen väl beställt, att du inte kan förstå vad "folk bråkar för" — och du tycker ju, att vi kvinnor icke böra få rösträtt.

Jo du, nu tycker jag det!

Dur.

Anna Lindhagen

blev vid Stockholms stadsfullmäktiges senaste sammanträde föremål för en hjärtlig hyllning och begåvades med en stor bukett röda rosor.

Den socialdemokratiska kvinnodagen

kommer att avhållas i Sverige söndagen den 1 april och det ämne, som föreligger till behandling är kvinnornas rösträttsfråga.

Till 100-årsminnet av Anna Maria Lenngren.

Den 8 mars 1917.

Från ett gammalt hem på landet, som bildades på 1830-talet och som nu varit upplöst sedan en generation tillbaka, har husmoderns boksamling fallit i mina händer. Hon var i livstiden en av de många, som av omständigheterna mer än av böjelse kommit att lyda den bekanta meningen: "Och skall du läsa, gör det kort, att såsen ej må fräsa över." Den rena förströelseläsningen bland dessa böcker inskränker sig till två volymer, men den ena är Anna Maria Lenngrens Skaldeforsök, fjärde tillökta upplagan, utgiven 1846 med ett företal av Nils von Rosenstein.

Det är nog så att i de flesta gamla hem på landet, hur illiterat än husmodern varit, nog ägde hon Anna Maria Lenngren bland sina få egna böcker. Låt oss begrunda detta till 100-årsminnet av skaldinnans död i dessa den nyckfulla stockholmsvårens första dagar, den stockholmsvår, som vi blott alltför ofta ha anledning att hälsa med Anna Maria Lenngrens egna ord:

"Jag kväder dig, du ljuva vår!... Dock nej, jag kväder ej, jag endast dig beskriver.

Ditt ljuva antåg röjs av tecken utan tal,

Av snuvans gångbarhet, av febrarna och flussen;
 Av vandrarns bryderi på gatan i sitt val
 Emellan högarna och pussen."

Få svenska författare ha som Anna Maria Lenngren blivit folkets egenom, få ha också som hon förstått att träffa "tonen egentlig för koja och slott". Hon som i livstiden satte som sin högsta ära, att det kunde sägas om henne, att hon var nästan aldrig borta, och som aldrig ville tillåta att hennes skaldeförsök samlades och utgavs i en volym, har efter döden gått till alla svenska hem och med sin sunda klohet, sitt fina vett — för att tala med hennes egen tid — varit en vän och en tröst för sina systrar, då de många gånger nästan dignade under hushållsomsorger och barnuppfostrans många besvär. Man lät sig snart nog övertygas genom fru Lenngrens lättflytande, lekande vers, att denna värld, trots alla mödor och sorger är ändå den allra bästa värld man äger.

"Den är, vad den beständigt var,
 Bebodd av kloka och av dårar;
 Och, noga överlagt, den har
 Mer rätt till löje, än till tårar."

Så säger Anna Maria Lenngren till Betti, och hennes glada levnadsvishet har insupits av generationer kvinnor. Den olycksaliga Betti! hade vi så när sagt. Hur ha välvisa herrar kritici

av olika tidsåldrar kunnat med hela sitt lärda allvars pondus uppställa "Några råd till min k. dotter", såsom fru Lenngrens trosbekännelse? Än i dag finns det gott om folk, färdiga att gå ed på, att de ryktbara råden innehålla kvintessensen av vår berömda skaldinnas världsuppfattning. Och detta i samma andetag, som man prisar fru Lenngrens fina satir, den skarpslipade, träffsäkra udden i hennes vers. Har man då alldeles glömt, att det fanns en nära släktskap mellan den unga Anna Maria Malmstedt, som skrev Tekonseljen, och kommerserådinnan Lenngren, som bl. a. i Testamentet ger ett recept på hur man lättast skall vinna framgång i denna snöda värld? I detta sistnämnda skaldestycke säger den döende fadern till sin son:

"Du har ett gott förstånd, ett fint och odelat vett,
 Men, av vad jag i världen sett,
 Plär slikt sin ägare ej göda;
 Du vore dömd, min son, till torftighet och möda,

Om himlen i min makt ej lämnat
 Att mildra ödets hårda dom.
 Tag mot min hela egendom."

Och då sonen förvånad frågar, varför hans bror skall berövas sin arvsrätt, svarar fadern:

"Din bror är född att göra lycka:
 Han är en narr. — Farväl! — nog kommer Lucas fort."

Kellgren hade ju också sjungit: Min käre gosse, bli ett spån, ett nöt, en dummerjöns, ett fån, så går dig allting väl i händer!

Varför skulle icke de världsvisa maximerna i Några råd till min k. dotter vara av samma art; fast något mildrade i formen eftersom de riktades till en medlem av "könet", som de här ovan citerade? Men det är blandningen av verkligt efterföljansvärda råd och dessa, som skaldinnan synes ha kastat ner på papperet *par dépit*, som gjort Betti till ett evangelium för reaktionen mot kvinnobildning. Anna Maria Lenngren dolde sitt satiriska småleende så väl, då hon skrev detta skaldestycke, att den berömda lyran under hennes sybord icke kunde varit mera omsorgsfullt gömd. Men aldrig hade hon väl önskat, om hon själv lagt handen vid sina samlade verks utgivning, att råden till Betti skulle placeras först bland poemen, så att detta stycke fick ange tonen. Men om Några råd till min k. dotter också givit fienderna till kvinnornas bildning några vapen i hand, så har Anna Maria Lenngren själv genom sitt liv och sin diktning betytt så oändligt mycket för uppskattningen av kvinnornas begåvning, av deras plats i samhället, att allt annat planas ut. Det sällsynt levande och friska i hennes dikt uppskattade vi i lika hög grad som hennes samtida.

Eth. K.

Ur pressen.

Den blivande rösträttsdebatten börjar redan — innan partimotionerna ännu hunnit komma på kamrarnas bord — att kasta sin skugga framför sig. Så skriver under rubriken Medborgarrätt i sitt nummer för 15 mars

Frisinnad ungdom:

För varje människa, som tänker sunt (eller något så när sunt), är det fullkomligt avvit, att mer än hälften av vårt lands vuxna befolkning skall sakna den elementäraste politiska befogenhet. Och därtill just den i eminent mening mest samhällsbevarande delen! Varför? Statistiska centralbyråns chef, själv utpräglad högerman, förklarar i sin utredning 1912, att "de sanolika verkningarna i politiskt avseende av kvinnornas rösträtt måste betraktas såsom ett minimum". Dess större skäl är det då att ofördröjligen skipa den enkla rättvisan. Landet behöver verkligen kvinnornas insats i det politiska livet. Visserligen väntar ingen, att denna skall ge några epokgörande direkta resultat — vi ha blivit så skeptiska sedan 1914 — ehuru deras inflytande på de humanitära och sociala frågornas behandling borde kunna bli rätt så betydande. Men kunde de åvägbringa någon utjämning och förmjukning i det alltmer förhärjande partisplitet, så låge däri en oskattbar vinst.

På försommaren 1911 skrev högerns huvudorgan, Stockholms Dagblad, att kvinnorna icke borde få rösträtt, förrän de hade *makt* att taga den. I Sveriges riksdag äro nu de i flertal, som vilja ge rösträttsfrågan en slutlig lösning. Den *måste* lösas nu, omedelbart och i ett sammanhang, tekniskt med hänsyn till de stundande nyvalen, enär den eljest förhalas minst tre år, reellt med hänsyn till Sveriges behov av alla nationella resurser tillvaratagande. I denna stund har flertalet i Sveriges riksdag *makt* till en sådan handling.

I samma ämne skriver Julia Ström-Olsson under rubriken Den icke utsträckta handen... i

Social-Demokraten:

Det är en tid full av bekymmer och svårigheter för alla, och det har också i såväl den "nationella samlingens" som i de egna intressenas namn vädjats till alla om stöd och uppoffring — och i synnerhet till kvinnorna. Ty det ges verkligen situationer i livet, då vi slippa stå utanför! Näväl, alla ha följt parollen — man gör sin plikt. Ty man trodde, att den politik, som fördes, "var svensk och ingenting annat än svensk". Och i känslan av att verkligen betyda något, icke bara i att som svensk försaka, offra och bära de yttersta svårigheter utan också som den enda hälften av den svenska statskroppen, vågade kvinnorna hoppas, att nu, i enighetens, rättens och den nationella samlingens namn, skulle ändå förslag till lösning av kvinnornas politiska rösträtt komma fram som kunglig proposition på riksdagens bord. Detta bevis på förtroende och äntligt erkännande av principens riktighet låg det så att säga i regeringens hand att ge, men — handen blev aldrig utsträckt! *Viljan* till rättvisa saknades.

Nu går frågan, genom respektive partifraktioner, direkt till riksdagen, till vilken de svenska kvinnorna ännu en gång ha att vända sig med sin vädjan om allmän och lika politisk rösträtt på samma villkor som för svenska män. Men egentligen är det till högern i Första kammaren, som denna vädjan bör gå, ty där är makten, segern och ansvaret! Ansvaret, ja — skola de än en gång orka bära ansvaret för att stjäla kvinnornas rättmätiga krav! Det är sista riksdagen i perioden; lösas icke frågan nu, dröjer det sex år, innan den kan vara löst. Det är bittert att tänka, att det inte längre kan bero på okunnighet och fördom, om den nu faller, utan på *intressen*. Men det ges dock en gång en gräns för allt, och för den makt, som regerar utan att känna denna gräns, ges det icke i längden livsluft.

Den tyska kvinnan i den stegrade kampen för tillvaron.

Tyskland har antagligen varit det land, där de råmärken, som inhägnat mäns och kvinnors skilda arbetsområden, varit tydligast uppdagna. Med den ordning och precision, som utmärkt den tyska regimen, har man även trots sig kunna uppdelat människorna och anvisa dem deras bestämda fack. Det var då helt naturligt, att mannen blev den bestämmande utåt och att hemmet och dess gärningar föll på kvinnans lott. Genomsnittskvinnan har också nöjt sig med den schackruta, där hon blivit placerad och har endast i sällsynta fall visat tendenser att överskrida det av tradition och sedvänjor inhägnade området. Men inte ens i Tyskland har det gått att upprita människors livslinjer efter linjal. Kriget kullkastade alla teorier om mäns och kvinnors arbete, och den hårda nödvändigheten omskapade med ett slag den allmänna opinionen.

Därför stå vi nu inför det märkliga sakförhållandet, att intet av de krigförande länderna har att uppvisa ett så starkt uppsving i fråga om kvinnoarbetet som just Tyskland. Härtill bidrar naturligtvis att Tyskland, omgivet som det är av fiendliga makter, har större svårighet än de andra krigförande att importera främmande arbetskraft. Kvinnorna ha ryckt in på alla områden, och samma erkännande, som från Englands och Frankrikes ledande män givits åt deras respektive länders kvinnor, har även kommit Tysklands kvinnor till del. Det är tack vare dem statsmaskineriet fungerar, arméerna förses med ammunition och folket med bröd. Anmärkningsvärt är att på det enda området, där man före kriget tolererat den kvinnliga industriarbetaren, nämligen i textil- och konfektionsbranschen, är en minskning av kvinnoarbetet märkbart, medan de områden, som endast varit männen förbehållna, förete en oerhörd ökning. Detta har sin orsak i att de nämnda arbetsgrenarna för närvarande ligga nere, och till de övriga områdena strömmar kvinnokraften, i den mån den ekonomiska situationen fordrar deras ingripande. Alla hänsyn till vad som är lämpligt för kvinnor äro som bortblästa.

Tysklands officiella organ för statistiska uppgifter, Das Reichsarbeitsblatt, lämnar en del siffror, belysande för kvinnoarbetet, som föred av stort intresse. Redan under fredstid var en stor del kvinnokraft bunden vid jordbruket, men sedan juli 1916 har antalet kvinnliga arbetare på detta område stigit med tre femtedelar. Kvinnan bakom plögen är en bild, som alltid skall bevaras i tacksamt minne, och det är inte bara den redan odlade jorden, som kvinnorna tagit i sitt hägn. Ny mark har brutits och beretts för nya skördar. I metall- och maskinindustrin äro 140,000 kvinnor anställda, och även inom byggnadsverksamheten är att notera ett stort tillskott. I städerna tjänstgöra kvinnor i stor utsträckning som

brevbärare, chaufförer, gatsoppare och spårvagnskonduktörer, och inom järnvägarna ha de stigit till höga poster, som deras duglighet gjort dem skickade till. Redan hösten 1915 tjänstgjorde 13,954 kvinnor vid spårvägarna, en siffra, som säkert har ökat i avsevärd grad. En främling får också ett synnerligen gott intryck av kvinnors rådhighet och sinnesnärvaro, när han på Berlins mest trafikerade gator kan få se dem styra sina stora lastautomobiler.

Kvinnans betydelse har gjort sig särskilt märkbar på ett alldeles nytt område, nämligen den sociala arbetarens. Hon var fordom en mera privat företeelse, men sedan andra krigsåret har det sociala arbetet blivit en institution, och där har kvinnans förmåga kommit till sin rätt. Hon förekommer i livsmedelsnämnder, som konsulent inom olika näringsgrenar och i barnavården, ett område, som påkallar den allra största noggrannhet och sakkännedom, då den uppväxande generationens livsmöjligheter kunna taga skada av knapp kost och dåliga bostadsförhållanden. Här ha kvinnorna ett mycket vidsträckt fält för sin verksamhet. Statens läroverk ha liksom hos oss bevarat en stark obenägenhet att släppa in kvinnor på sitt specifikt manliga område, men även här har nöden inte haft någon lag. Lärarna ha måst rycka in under fanorna, och mot slutet av år 1915 tjänstgjorde icke mindre än 90 kvinnor vid statens läroverk.

Naturligtvis har på alla områden en underbetalning av kvinnoarbetet gjort sig gällande, och denna fara ha kvinnorna ingalunda varit blinda för. Det innebure ju en allmän nedpressning av lönerna, om männen, de återvändande från kriget, skulle rivalisera med den lägre betalda kvinnliga arbetskraften. Frågan var före på den tyska Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt årsmöte och dr. Altmann-Gottheiner framhöll nödvändigheten av att staten trädde reglerande mellan. Botemedlet ansågs allmänt vara lika lön för lika arbete samt en statens arbetsbyrå, som utjämnar skillnaden mellan tillgång och efterfrågan.

Även efter kriget har ju den manliga arbetskraften decimerats i så hög grad att den delvis måste ersättas med kvinnlig, och Tysklands kvinnor ha erövat en position, som ganska väsentligt avlägsnar dem från det hitintills godkända idealet av en tysk Hausmutter. Det vidgade arbetsområdet har skärpt deras blick för kvinnans sociala betydelse, hennes samhällsmoderlighet, och när de kommit till insikt om nödvändigheten av sådana reformer, som skydda kvinnor och barn, måste de även omfatta förutsättningen för dessa reformers tillkomst — lika rösträtt och valbarhet för alla landets medborgare.

Gurli Hertzman-Ericson.

Vem vill hjälpa till?

Från vår kalenders redaktör ha vi mottagit ett brev, av vars innehåll vi göra ett litet utdrag: "I mitt förvar finnes en stor — mycket stor — packlåda med överblivna exemplar av Kvinnornas kalender 1917, och det svider på en liten punkt i upphovets bröst var gång hon betraktar den. Det finns ju visserligen en utväg: eldbegängelse, men det behövs mera mod än mitt för att bränna 'rösträttskronor', i all synnerhet som jag har gott om olikviderade räknningar."

Vi hoppas att denna maning inte skall vara förgäves. "Om blott varje förening ville göra en *liten* ansträngning till och köpa 2 å 3 exemplar, skulle företaget vara räddat, förlust uteslu-

En av Englands största banker, London City & Midland Bank, har anställt en kvinna som direktör för en filial i ett landsortsdistrikt. Enligt förljudande ämnar banken fortsätta på denna väg, och 30 till 40 kvinnor hålla för närvarande på att utbildas för överordnade bankposter.

Arkebiskopen av Canterbury, har låtit kungöra, att en kommitté av biskopar och klerikala skall avge ett betänkande om kvinnans ställning inom kyrkan.

ten och kanske en liten sparpennning vunen", skriver fröken Öijer vidare. Till detta resultat *måste* vi alla medverka.

Till frågan om de ensamma lärarinnorna.

En liten vidräkning med dem själva.

Man hör alltemellan män, som hysa intresse och sympati för vår sak, klaga över kvinnornas alltför stora menlöshet. Mer eller mindre finns den nog hos de allra flesta av oss och torde ibland stå i samband med egenskaper, som böra kallas dygder: frihet från övertro på vår egen förträfflighet, alltså självkritik, och insikt om hur alltför litet vi ännu fått den stora mängden av kvinnorna med oss i samhällsarbetet. Men vi få inte ge denna självkritik alltför stort utrymme, om vi vilja uträtta något, och vi behöva se till, var menlösheten hänger samman med mindre goda egenskaper, såsom feighet och osjälvständighet.

Synnerligen påfallande har åtminstone undertecknad funnit omskrivna egenskaper hos våra lärarinnor i folk- och småskola, i all synnerhet de sistsnämnda, som ju också utgöra majoriteten av de "ensamma lärarinnorna". Den visar sig bl. a. vid valen av lärarkårens representanter i skolråden. Hur många sådana i landet äro männe kvinnor, och dock äro väl i alla lärarkårer kvinnorna i stor majoritet. Mycket möjligt att en manlig lärare gör kåren större nytta just genom sin mindre beskedlighet och respekt för skolrådet, vars ordförande i regeln i långt högre grad har de kvinnliga lärarna under sina händer. Men nog borde dessa kvinnliga majoriteter ha så pass mycken självkänsla (och sammanhållning!), att de åtminstone valde en kvinna till suppleant! Inte ens det tycks ofta vara fallet.

Särskilt "de ensamboende" ha i flera år givit undertecknad anledning till stor förundran. Två gånger ha i den lantkommun, som ligger mig närmast, inbrott vid mindre folkskolor förekommit på de senaste åren. I ena fallet — inbrott med stöld under lärarinnans bortovaro — hade hon verkligen modet att själv anhålla hos skolrådet om fönsterluckor m. m. I det andra fallet förelåg inbrott i tydligt, t. o. m. uttalat, våldtäktssyfte, varvid lärarinnan på ett nästan underbart sätt lyckades undkomma till närmaste gård. Denna gång hunno lyckligtvis vittnen till platsen, och skurken fick några månaders fängelse. När tiden för hans frigivning nalkades, satt där emellertid den unga lärarinnan lika oskyddad och kunde ej förmas att själv föra sin talan hos skolrådet. Hon hade förut muntligt talat vid båda prästerna utan verkan, nu ville hon inte "be" mera. Undertecknad lyckades emellertid utan all svårighet få skolrådsledamöter att lägga fram saken ("varför kan de aldrig säga ifrån något själva?" var ett av svaren jag fick); den mötte naturligtvis intet motstånd, innerluckor för fönstren, bommar för dörrarna och telefon till närmaste gård sattes upp och medförde en betydligt ökad trygghetskänsla för lärarinnan. Jag säger: mötte naturligtvis intet motstånd, ty det lär väl ändå inte finnas något skolråd i landet, som anser sig kunna neka skyddsåtgärder, där inbrott redan förekommit. Man borde visserligen av dessa arbetsgivare kunna vänta så mycken ansvarskänsla och omsorg om sin personal, att de *självmant* ordnade dessa förhållanden utan att *invänta inbrotten*. Efter allt som hänt borde väl redan nu utan alla kungliga skrivelser inte finnas en enda ensam skola i landet utan skyddsanordningar. Men vi få räkna med förhållandenvarande förhållanden, med de i regeln uteslutande av män sammansatta skolråden, och jag återkommer därför till vad man borde kunna fordra av *lärarinnorna själva*. I den omskrivna socknen finnas lärarinnor, som hellre än att begära dessa små anordningar, som de dock böra inse, att den enklaste rättvisa skulle tillförsäkra dem, gå bort och be om nattlogi i andra gårdar.

En person, med vilken jag härom dagen talade om dessa frågor, ansåg att småskollärarinnorna kanske vore så rädda och osjälvständiga, emedan de ej äro ordinarie, d. v. s. deras egenskaper av ordinarie tjänstemän är åtminstone ej nog tydligt fastställd. Ännu mer torde väl nämnda egenskaper bero på den obegripligt ringa utbild-

A. P. ANDERSSONS MÖBELAFFÄR

STOCKHOLM

Gamla Kungsholmsbrogatan 26
(andra huset från Drottninggatan)

Stort lager af finare och enkla

MÖBLER

i ek, mahogny, valnöt samt andra
träslag afven målade, till billigaste priser.

Allm. Tel. 11410 Riks Tel. 6505

Arbetet ute i landet

Alby F. K. P. R. hade söndagen den 25 februari inför en fulltalig publik offentligt möte, varvid fröken Emma Aulin höll ett Birgittaföredrag, illustrerat med skioptikonbilder. Den 28 februari höll föreningen sitt årsmöte med samkväm i ordförandens hem. Val av styrelse och styrelsesuppleanter samt revisorer förrättades. Den förutvarande styrelsen omvaldes, men en styrelsemedlem avsåg sig, varför ett kompletteringsval företogs och nyvaldes en suppleant. Ny kommitté tillsattes för att samla prenumeranter på tidningen.

Bodens F. K. P. R. anordnade den 29 februari i Teaterbiografens lokal en teaterafton till stärkande av föreningens kassa. Trots det utpräglade maskulina samhällets svårarbetade jordmän och likgiltighet för rösträttsaken lyckades föreningsmedlemmar genom energisk agitation skaffa nästan fullsatt salong. Utom musik och sång framfördes tvenne teaterpjäser, av vilka särskilt Samma don spelades med känsla och övertygelse. Till fröken Betty Strandberg, som talangfullt deltog i bägge pjäserna och bar största arbetsbördan, bringas härmed av föreningen ett hjärtligt tack.

Borlänge-St. Tuna F. K. P. R. hade sitt ordinarie möte tisdagen den 20 februari. De närvarande hälsades välkomna av ordföranden, fröken Signe Fridholm, som därpå föredrog protokollet från föregående möte och redogjorde för centralstyrelsemötet i Stockholm. Efter mötet vidtog samkväm.

Degerfors F. K. P. R. hade den 8 februari anordnat föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge om Krigets lärdomar för freden. Föredraget var talrikt besökt och väckte synbarligen stort intresse.

Eskestuna F. K. P. R. höll den 21 februari sitt årsmöte. Sedan ordföranden hälsat de närvarande välkomna samt års- och revisionsberättelser föredragits och godkänkts, förrättades val. Därvid omvaldes till ordförande fröken Ingrid Hallman, sekreterare fru Gulli Vestlund, vice sekreterare fröken Hilma Nordlund, kassaförvaltare fröken Hilda Holm. Till vice ordförande valdes fru Märta Hellström i stället för fru Nanny Grenander, som av hälsoskäl undanbött sig återval. Suppleanter blevo fruarna Nanny Grenander och Ida Adamsson samt fröken Selma Ekström. Till revisorer utsågos fröknarna Elin Hägg och Hanna Facht och till deras suppleanter fröknarna Dora Ahlmann och Ragnhild Schmidt. Föreningen beslöt att under det nya verksamhetsåret återupptaga sina läs- och arbetsaftnar, som under det gångna året rönt livlig tillslutning. Till föreningsmedlemmarna riktades en kraftig uppmaning att energiskt arbeta för att skaffa nya medlemmar i F. K. P. R. Ordföranden lämnade så en utförlig och intressant redogörelse för centralstyrelsemötet. Föreningen hade glädjen att såsom sin gäst se fru Augusta Tønning, som i ett livligt och medryckande föredrag över ämnet Kvinnorna och det sociala arbetet påvisade kvinnornas outhärlighet i samhällsarbetet. Mötet avslöts med ett enkelt samkväm, under vilket förekom sång av fröken Rut Domellöv.

Falkenbergs F. K. P. R. anordnade ett möte måndagen den 12 februari. Ordföranden redogjorde med några ord för rösträttsfrågans läge ute i världen samt påpekade att den alltjämt gör nya landvinningar. Styrelse- och revisionsberättelse föredrogs och ansvarsfrihet beviljades. Till styrelse för det nya arbetsåret valdes fröknarna Märta Jung, Anna Trägårdh, Ester Andersson, Clara Erlandson, fruarna Jisca Jacobson, Matilda Möller, Josefine Carlson och fröken Ellen Nilsson. Revisorer blevo fröknarna Elsa Thune och Sanna Blåberg med fru Alma Johansson och Elna Thylén som suppleanter. Under hösten 1917 kommer den Bergman-Österbergska kommittén att anordna samhällskurser i staden. Efter förhandlingarna följde samkväm, varvid förekom musik samt uppläsning av Ellen Key's Inför tredje krigsåret. Vid konstituerande sammanträde med styrelsen valdes fru Jisca Jacobson till ordförande, fru Josefine Carlson vice ordförande, fröken Ester Andersson sekreterare, fröken Tekla Fältström kassör och fröken Ellen Nilsson vice sekreterare och pressombud.

Falu F. K. P. R. och Vita bandet hade till den 23 februari gemensamt inbjudit fröken Emma Aulin att på genomresa till Ångermanland hålla ett kombinerat rösträtts- och Vitabandsföredrag, vartill de fyra partipolitiska föreningarna i staden voro inbjudna. De moderata förekommo ytterst sparsamt bland den tacksamma publiken. I sitt

hälsningsanförande framhöll fröken V. Olander nödvändigheten för kvinnorna att oberoende av partiståndpunkt strida för skydd åt hemmen och de värnlösa i samhället. Under det samkväm, som efter föredraget var anordnat å pensionat Lissel, framfördes föreningsarnas tack till fröken Aulin för det gedigna föredraget av den nyvalda ordföranden i Vita bandet, fru Ingeborg Ihrfelt. Anslående sång utfördes av fru Ruth Hellsten. F. K. P. R. hade tidigare på aftonen haft sammanträde, varvid styrelsen erhöll ansvarsfrihet för 1916 och val av ombud i Länsförbundet enligt de nya stadgarna företogs. Ordföranden redogjorde för centralstyrelsemötet.

Flens F. K. P. R. hade onsdagen den 14 februari sitt årsmöte å Järnvägshotellet. Protokoll från föregående möte samt räkenskaper för året föredrogs och lades med godkännande till handlingarna. Av redogörelsen för föreningens verksamhet framgick, att under året hållits två ordinarie möten, ett samkväm, fem styrelsesammanträden samt två offentliga möten. Vid det offentliga mötet den 11 februari 1916 talade fru Anna Wicksell Om ingående och upplösning av äktenskap enligt den nya lagstiftningen. Vid val av styrelse ställde föreningens mångåriga ordförande, fröken Lovisa Thorén, sin plats till disposition. Den nya styrelsen erhöll följande sammansättning: ordförande fru Marie Pegelow, sekreterare och kassör fröken Hildur Thingwall, övriga funktionärer: fru Augusta Lundin samt fröknarna Ida Jonasson och Sofia Nordqvist. Revisorer från föregående år, fröken Elin Karlsson och bokhandlare Albert Vallin, omvaldes. Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen för det gångna året. Slutligen lämnade fil. kand. fru Anna Möller, Sköldinge, en redogörelse från centralstyrelsemötet i Stockholm den 8-9 januari 1917.

Gävle F. K. P. R. hade den 26 januari sitt ordinarie årsmöte. Fru Anna de Maré-Svensson hälsade de närvarande välkomna och riktade några ord till föreningen om nutidens mest brännande frågor: kvinnorörelsen och fredssträvandena. Sekreteraren uppläste årsberättelsen. Revisionsberättelsen föredrogs och beviljades styrelsen tacksam och full ansvarsfrihet. Sekreteraren lämnade en redogörelse för centralstyrelsemötet den 8-9 januari, varefter omedelbart följde uppläsning av ett tjugotal tillfällighetsverser av en medlem, benämnda: "Snapslots från kvinnoriketsdagen 1917". Den versifierade humoresken föredrogs på ett livaktigt och dramatiskt sätt av fröken Hanna Löfgren och väckte mycken munterhet. Sedan te druckits och "samlingssången" sjungits, skildes föreningsmedlemmarna åt under bästa stämning och med hög till fortsatt arbete för det stora målet.

Härnösands F. K. P. R:s årsmöte ägde rum den 28 februari. Därvid föredrogs års- och revisionsberättelserna och beviljades styrelsen decharge. Vid mötet lämnade fröken Aulin från Jönköping, som f. n. befinner sig på turné i Ångermanland i och för en fortsättning av de Bergman-Österbergska samhällskurserna, en kort redogörelse för en del av de frågor, som behandlats vid centralstyrelsemötet i Stockholm.

Karlskrona F. K. P. R. hade i medio av mars årsmöte å högre läroverket för flickor. Sedan ordföranden med några ord hälsat de närvarande välkomna och påmint om de framgångar som den kvinnliga rösträttsrörelsen haft ute i världen under det gångna året, redogjorde sekreteraren för föreningens verksamhet, och härvid fäste man sig särskilt vid den barnbespisning som föreningen anordnat. Till ordförande omvaldes fröken Sigrid Kruse och till medlemmar i styrelsen för övrigt-fruarna Elisabeth Tamm och Majken Moberg samt fröknarna Signe Måhlén och Josefine Kjellberg, till dessas suppleanter utsågos fröknarna Gertrud Neundorff och Agda Pettersson. Till revisorer omvaldes fröknarna Maria Nilsson och Karin Bäckström och till dessas suppleanter fröknarna Nanny Karlsson och Ester Johnsson. Därefter föredrogs ett uttalande i anledning av den k. propositionen angående lagstiftning för barn utom äktenskapet, om vilket uttalande Landsförentningen för kvinnans politiska rösträtts centralstyrelsemöte enat sig. Föreningen instämde i detta.

Katrineholms F. K. P. R. hade den 22 februari sitt årsmöte. Års- och revisionsberättelserna godkändes och i styrelsen omvaldes fröken Anna Frick, fru Maria Karlsson, fröknarna Mathilda Sjöström och Hilda

Riks 25 50

Allm. 62 96

La fleuriste
Kgl. Hofblomsterhandel
Malmtorgsgatan 6, Stockholm

Andersson samt nyvaldes lärarinnan fröken Hulda Bergman efter fröken Helga Jeppson, som om någon tid avflyttar från staden. Till ordförande efter den senare valdes fröken Frick. Revisorer blevo fröknarna Öhström och Hedlund med fröknarna Lindström och Vilhelmsson som suppleanter. Föreningens hjälparbete ledes även i fortsättningen av fröknarna Mathilda Sjöström och Agnes Eriksson, som därvid nedlagt ett trüget och förtjänstfullt arbete. Under det gångna året förfärdigades 77 olika klädespersedlar, utgörande hela kostymer, kappor, klädningar m. m., som utdelats till de mest behövande familjerna i staden eller omnejd. Till den avgående ordföranden, fröken Jeppson, frambars av fru Maria Karlsson å föreningens vägnar ett varmt tack med erinran om hennes goda insats för föreningens framgång alltifrån dess startande. Vid mötet redogjorde fröken Frick för centralstyrelsemötets förhandlingar och fröken Öhström deklamerade Eva Fröbergs dikt Hur länge? Ett telegram avsändes till fru Ezaline Boheman, Stockholm, med tack för hennes rösträttsarbete. Vidare förekom sång m. m.

Linköpings F. K. P. R. höll den 1 mars sitt årsmöte. I samband med detta hade föreningen anordnat ett offentligt möte med föredrag av doktor Anna-Clara Romanus-Alfvén om lagberedningens förslag till ny lag angående barn utom äktenskap. En talrik publik hade mött upp och lyssnade med spänd uppmärksamhet till det synnerligen intressanta föredraget.

Luleå F. K. P. R. hade den 7 februari ett rösträttsmöte med ett tankeväckande föredrag av fru Ellen Vleugel över ämnet Stråvan.

Malungs F. K. P. R. firade sin tredje årsfest den 10 februari. Sedan ps. 33 i svenska psalmboken sjungits, hälsade ordföranden de talrikt samlade medlemmarna och övriga inbjudna gäster välkomna. Det av kommitterade vackert utsirade programmet upptog bland annat sången Klocka ring fred, sjungen av 3 medlemmar till orgelackompanjemang av fröken Karin Lizell, samt uppläsning och diskussion. Kaffe med socker och bröd saknades ej heller vid denna trevliga fest. Heder åt kommitterade! Det hela avslöts med avsjungandet av Vårt land. Flera nya medlemmar ingingo i föreningen.

Mölnlycke F. K. P. R. hade den 10 mars sitt årsmöte samt firade på samma gång årsdagen av sin ettåriga tillvaro. Föreningens ordförande, fröken V. Lindvall, som hälsade de närvarande välkomna, höll med anledning av dagens betydelse ett kortare anförande. Sedan års- och revisionsberättelsen föredragits, redogjorde fru H. Severinson för centralstyrelsemötet den 8 och 9 januari. Det av centralstyrelsemötet beslutade uttalandet, med anledning av den förestående behandlingen i riksdagen av lag om barn utom äktenskapet, samt skrivelsen om skydd för ensligt boende lärarinnor delgavs de närvarande, varvid beslöts, att instämmande i skrivelserna rörande dessa båda frågor skulle göras. Ett väl genomtänkt föredrag om Hemmets betydelse och uppfostran hölls av fröken Ella Nylöv. Vid det trevliga samkvämet, som därefter vidtog, bjöds på vacker kvartettsång av fru H. Severinson, fröken E. och herr O. och S. Severinson. Pianomusik utfördes av fru Severinson och fröken E. Nylöv. Rekvisitioner å Stockholms F. K. P. R:s lilla dyrtidsbok upptogs till ett antal av 25 st. Hälsningstelegram till föreningens stiftarinna, fru Frigga Carlberg, samt till föreningens första ordförande, fru N. Elgeskog i Karlskoga, avsändes.

Norråmmars F. K. P. R. hade årsmöte onsdagen den 21 mars. Års- och revisionsberättelsen upplästes och godkändes, och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 1916 års förvaltning. Vid styrelseavsked omvaldes till ordförande fru Alma Andersson. Övriga styrelsemedlemmar äro fru Jenny Kvist, vice ordförande, fru Anna Swahn, sekreterare, fröken Albertina Karlsson, vice sekreterare, fru Augusta Markusson, kassör. Suppleanter blevo fru Augusta Engdahl och fru Emelia Vesterlund. Därefter behandlades cirkulär från V. U. Föreningen beslöt även enhälligt instämma i centralstyrelsens uttalande angående lag om barn utom äktenskapet, samt den av 10 kvinnoföreningar inlämnade skrivelsen till K. M:t om skydd

M. F.

Kvinnliga seminarierectorer.

Lördagen den 24 mars överlämnades till kamrarna en proposition med förslag till grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium. Enligt förslaget kan infödd svensk kvinna, som uppfyller stadgade villkor, utnämnas eller förordnas till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium, dock att kvinna, som är gift, må utnämnas eller förordnas endast för det fall att regeringen på särskild framställning sådant medgiver. I händelse kvinnlig rektor träder i gifte, ankommer på regeringens prövning, om hon må bibehållas i tjänsten. Kvinnlig rektor åtnjuter de löneförmåner, som tillkomma kvinnlig adjunkt i högsta lönegraden, jämte fri bostad eller hyresersättning samt dessutom ålderstillägg enligt samma grunder som för manlig rektor.

Advokat EVA ANDÉN

JURIS KAND.

Kvinnliga Juridiska Byrån

Lilla Vattugatan 14 (vid Brunkebergstorg)
STOCKHOLM C.

Bättegångar o. juridiska uppdrag av alla slag.

KL. 10-4.

Riks tel. 7576.

Allm. tel. 18336.

Söders "English School"

Engelska lektioner och översättningar.

Erstagatan 26. Allm. Tel. Söder 36035.

Annie I. Scott.

för ensligt boende lärarinnor. Flera nya medlemmar ha under året ingått i föreningen. Till pressombud valdes ordföranden. Oskarshamn F. K. P. R. hade den 19 februari årsmöte, varvid till ordförande valdes fröken Elsa Gabriellsson och till övriga styrelsemedlemmar fröknarna M. Vretman, R. Haskel, S. Granér, G. Andersson, E. Hallbäck samt fru A. Lindblad. Suppleanter blevo fru E. Magnusson och fröken E. Bäckman. Föreningen, som förut räknar ett medlemsantal av 63 personer, erhöll vid årsmötet 5 nya medlemmar. Efter förhandlingarna följde samkväm. Fröken Sigrd Granér, föreningens centralstyrelsemedlem, gav därvid ett livfullt och synnerligen intressant referat av årets centralstyrelsemöte, varjämte hon ock till den avgående ordföranden, fröken Malvina Vretman, som av sagt sig återval, å föreningens vägnar frambar ett varmt tack för det arbete och intresse fröken Vretman under sin ordförandetid ägnat föreningen. Mycket vacker musik föredrogs under aftonens lopp av musiklärarinnan fröken Signe Vikman. Föreningen beslöt, att studieaftnar fortfarande skola anordnas å tid, som för varje gång särskilt bestämmes.

Stockholms F. K. P. R. hade torsdagen den 22 mars årsmöte. Efter uppläsandet av års- och revisionsberättelserna företogs val av styrelse. Till ordförande omvaldes dr Gulli Petrini och till vice ordförande fru Karin Fjällbäck-Holmgren. Övriga styrelseledamöter blevo fruarna Ella Billing, Louise Woods-Beckman, Elisabeth Wærn-Bugge, Alma Faustman, Carola Sahl v. Koeh, fröknarna Gertrud af Klintberg och Hélène Philipson, doktor Alma Sundquist samt fruarna Hilda Sachs och Gertrud Törnell med advokat Eva Andén, fröken Gertie Söderberg och fröken Annie Boman som suppleanter. Till revisorer valdes docent Eva Ramstedt och fröken Alfhild Lamm med fröknarna Agda Hedvall och Ingrid Alexandersson som suppleanter. Vid mötet visade Landsföreningens ordförande, fröken Signe Bergman, illustrationer till rösträtts historia i en serie skioptikonbilder, varefter jur. kand. fru Anna Wicksell höll ett intressant föredrag om Kvinnorösträtts fram-marsch i England. Mötet var synnerligen talrikt besökt.

Strängnäs F. K. P. R. hade den 22 februari årsmöte i drätselkammarens lokal. Som främsta företeelsen under det flydda året framhölls i årsberättelsen det stora sammarmötet årsstädes, som hos alla deltagare lämnat det bästa minne. Revisionsberättelsen föredrogs, och ansvarsfrihet beviljades. Medlemsantalet var vid årsskiftet 79, visande en ökning under året av 16 medlemmar. Vid förrättat styrelseval återvaldes till ordförande fru Augusta Widebeck, vice ordförande fru D. Bergman och sekreterare fröken Ninni Hult, samt nyvaldes till kassaförvaltare fru Emma Stenbeck efter fru M. Lindblom som av sagt sig, enär hon komme att ofta vara borta från hemmet, samt fröken Emelia Rydberg. Revisorer blevo fru Göta Liljhagen och fru Signe Nordström. På förslag av fröken Eva Sack beslöts att ordna en tvådagarskurs i dyrtidsmatlagning vid Benninge under ledning av fröken Thora Holm. Kursen skulle vara tillgänglig endast för medlemmar och mot en avgift av 1 kr. för alla föreläsningarna.

Sölvesborgs F. K. P. R. hade den 24 februari sitt första möte för året, då års- och revisionsberättelserna föredrogs och ansvarsfrihet beviljades. Vid mötet höll föreningens sekreterare, fröken Anna Jönsson, föredrag samt gav en skildring av 1917 års centralstyrelsemöte. Efter mötet vidtog samkväm, då sång och musik utfördes.

Stöd arbetet för kvinnans politiska rösträtt genom att ingå som medlem i närmaste rösträttsförening och genom att numerera på Rösträtt för Kvinnor.

HOTELL VICTORIA

Norra Smedjegat. 14, (Hörnet av Herkulesg.) Stockholms äldsta, billigaste och mest välkända privathotell. Tyst och fridfullt läge strax vid Brunkebergs- och Gustaf Adolfs torg. Elektriskt ljus o. telefon i rummen.

Vördsamt *Fru Greta Schubert.*

Post- o. Telegrafadr. HOTELL VICTORIA. Riks 53. Allm. 6657.

Torshälls kvinnliga trädgårdsskola LEKSAND.

10:de kursen för ord. elever 1 april—31 okt. Extra elever på kortare tid. Prospekt och ref. på begäran.

Lillie Landgren.

Märta Philip.

För resande att beakta!

Löofs hotell ARVIKA rekommenderas.

Hemmens vårdare och dyrtiden.

Det stora opinionsmötet i Göteborg.

Vid F. K. P. R:s i Göteborg årsmöte den 25 november sislidet år och efter föredrag av fröken Ingeborg Schager över ämnet: *Vilken insats borde kvinnorna kunna göra i det offentliga dyrtidsarbetet*, beslöt mötet uppdraga åt F. K. P. R. att gemensamt med övriga kvinnoorganisationer, som därtill kunde befinnas villiga, anordna ett nytt möte med diskussion i livsmedelsfrågan. Uppmaning till deltagande utfärdades följaktligen genast, medan av flera skäl kunde mötet äga rum först den 25 sislidna februari. Inbjudningen var då undertecknad av 14 kvinnoföreningar, och som talare hade man lyckats förvärva fröken Gertrud Bergström och fru Elisabeth Wærn-Bugge från Stockholm.

Att frågan, som skulle behandlas, var av brännande art märktes granneliga, ty skarnorna, som strömmade till, voro stora, och en halvtimme före den utsatta tiden var lokalen fylld till sista plats. Tyvärr kunde man ej förfoga över mer än 500 sittplatser, men efter hand fylldes gångar och korridorer av en ståpublik, som i tre runda timmar ägnade såväl föredrag som diskussionsinlägg den mest spända uppmärksamhet. Många voro de, som fingo återvända av brist på utrymme.

Mötet öppnades av fru Frigga Carlberg, som efter välkomstorden framhöll, huru som kvinnornas röster ej ofta hörts i den ekonomiska kris vårt folk nu genomlever, ty kvinnorna äro långmodiga och sträva i tyshet, men det finnes en gräns bortom vilken tysheten blir brottslig, och den är nådd, när barnens och hemmens välfärd stå på spel. Meningen var ej nu att utlösa bekymren i lönlös klagan, utan att ge uttryck åt våra önskemål i fråga om de åtgärder, som måste vidtagas för att kunna möta den ytterligare nödtid, som kan väntas.

Sedan fru Edit Hedlund-Skantzze, på fru Carlbergs förslag, utsetts till ordförande för aftonen, redogjorde fröken Gertrud Bergström i ett belysande anförande, enkelt och klart för dyrtidens orsaker och de åtgärder, som från offentligt håll gjorts för att möta desamma.

Fru Wærn-Bugges föredrag var präglad av en varm medkänsla för dem, som få uthärda det hårdaste trycket av dyrtiden, och hon framhöll de tryckmätiga krav man kan ställa på ett lands regering, i fråga om de åtgärder, som måste vidtagas för att tillgodose ett folks behov under svåra kristider.

De båda föredragen mottogs med varmt bifall och under den livliga diskussion som följde, kastades ett skarpt ljus över den nuvarande situationen och framkomna detaljer, som visade i huru hög grad kvinnorna pressas under den hårda dyrtiden.

Som ett gemensamt uttryck för de närvarandes önskemål i berörda frågor antogs enhälligt följande två resolutioner:

"Kvinnor i Göteborg till ett antal av över 700, samlade till möte i livsmedelsfrågan, vilja härmed till stadsfullmäktige i Göteborg fram bära följande önskemål:

Örnås Sommar- och Vintersanatorium

högt och härligt beläget i den fruga Simlångsdalen vid Mahults hållplats & Halmstad-Bolmens järnväg. Mot-tager gäster, som utan att vara i behov av egentlig läkare- eller sjukvård söka vila och rekreation i lugn och natur-skön trakt under ocklanderliga hygieniska förhållanden i förening med hembrefnad och ett gott och rikligt bord. Personer, lidande av tuberkulos eller andra smittosamma sjukdomar mottagas ej. Referenser: Samtliga hrr läkare i Halmstad och dr Manne Bergengren i Göteborg. Prospekt erhålles på begäran. Förfrågningar och anmälaningar mottagas af INEZ CARLSTRÖM. Postadress Mahult, Ryaberg. Telef.: Simlångsdalen 4 via Halmstad. Telegramadress: "Örnås", Halmstad.

Husqvarna

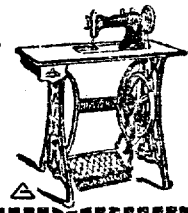
bepröfvade symaskiner

utmärka sig alltid för
lätt gång, hållbarhet
och stor hastighet.

Svenskt fabrikat.

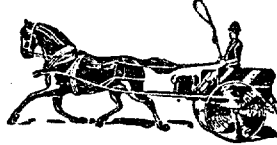
Förmånliga arbetsvillkor.

Symaskiner

Arvika Vagnfabrik, Arvika.

Kungl. Hovleverantör.

Begär priskurant även å Kullageraxlar.

Sveriges största fabrik för tillverkning av alla sorters lyx- och arbetskädon

Utställning: David Bagaresgata 1, Sthlm.

Priskurant på begäran. Riks t. Arvika 87, Sthlm 4544.

att kommunen i samband med livsmedelsnämndens understödsverksamhet måtte upprätta hemkonsultverksamhet i större omfattning, inriktad dels på undervisning i hemmen, dels på offentlig undervisning, samt anordna en *livsmedelsdepå*, som tillika upplyser om de erhållna varornas tillvaratagande, användning och betydelse;

att kommunen i största möjliga utsträckning måtte inrätta folkök för att bereda de mindre bemedlade tillfälle till billig och närande kost;

att mjölkförsäljningen så långt ske kan och så snart som möjligt omhändertages av kommunen, så att oskäligen prisstegring förekommes;

att lämpligt utsäde för rotfrukts- och grönsaksodling i koloniträdgårdar och staden tillhöriga öppna landområden genom kommunens försorg måtte tillhandahållas och att en kvinnlig trädgårdskonsulent i god tid tillsattes;

att flera försäljningsställen anordnas av livsmedelsnämnden till förekommande av tidsödande och hälsovådliga utbildningar och att effektiv kontroll vid försäljningen utövas;

att kvinnor med praktisk husmoderserfarenhet inväljas i livsmedelsnämnden och över huvud få tillfälle att deltaga i organisationen av kommunens dyrtidshjälp;

att under rådande dyrtid med dess stränga livsmedelsrestriktioner effektivare inskränkningar göras i fråga om handeln med vin och öl till förmån för hemmens ekonomi.

Den andra resolutionen, riktad till statsmakterna, hade följande lydelse:

"Kvinnor i Göteborg till ett antal av över 700, samlade till möte i livsmedelsfrågan, vilja härmed till statsmakterna i underdånighet göra följande framställning:

Enär de missförhållanden, som dyrtiden framkallar tyngst drabba husmodrarna, på vilkas ansvar barnens och hemmens väl i så väsentlig grad vilar, uttala vi en önskan:

att produktionen av livsmedel på allt sätt uppmuntras och sträng kontroll på befintliga tillgångar utövas samt att importen av för landets behov oundgängliga födoämnen och råvaror i möjligaste mån säkerställas;

att fördelningen ordnas på ändamålsenligaste sätt med aktgivande på att spekulation och onödiga mellanhandsvinster omöjliggöres;

att export av nödvändighetsartiklar utöver vad det oundgängligaste varuutbytet kräver icke måtte tillåtas;

att då till och med brist på brödsäd gör sig kännbar, brödsäden icke må användas för malt- och rusdryckshantering; samt

Rygghållare

"Perfekt"

Den är oundgänglig för varje ung flicka med anlag för framåtlutande gång.

Uppgif Alder!

Pris pr st. 4.50.

Alla varor expedieras till landsorten mot postförskott + porto.

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR

Riks 1726. Drottninggatan 57 Allm. 1410. STOCKHOLM

Kvinnornas rösträttskrav — dyrtids-hushållningen

är titeln på en liten broschyr, utgiven av Stockholms F. K. P. R., till ett pris av 30 öre, som vi anbefalla i alla våra läsares åtanke. Den är skriven av fröken Lilly Axelsson under medverkan av fru Gurli och dr Andrew Alfvén, och den innehåller inte bara många värdefulla råd in abstracto, utan även en hel del recepter, som torde bli av god nytta i de enklare hushållen, där dyrtiden kräver en ytterlig sparsamhet för att medlen skola kunna räcka till. Recepten äro både omväxlande och tillförlitliga och då näringsvärde, uträknat i kalorier, samt pris åtfölja varje sats, kan husmodern med lätthet göra sina beräkningar. Där finnas smakliga och närande måltider, som endast gå till 28 öre person, och det får ju nästan anses som en saga i dessa tider. Då rösträttskvinnorna i allmänhet äro kända som goda husmodrar, förundrar det ingen att den lilla boken tillkommit på deras initiativ, och dess innehåll utgör ett av de många vapen mot en hård och skoningslös dyrtid. Broschyren tillhandahålls på Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6.

Stockholms F. K. P. R:s syförening

sammanträder tillvidare alla måndags kl. 7 hos fru Ruckman, Malmskillnadsgatan 41 A, 3 tr. Avlagda kläder mottagas med tacksamhet såväl hos fru Ruckman som å Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6.

En del av Arbetet ute i landet måste på grund av utrymmesskäl överstå.

att då den kvinnliga sakkunskapen systematiskt förbigåtts vid ordnandet av livsmedelsfrågorna detta missförhållande må rättas och kvinnor med praktisk erfarenhet i ett hems ekonomi måtte anlitas i större utsträckning."